

تحولات بازارهای جهانی و داخلی فلزات در سال ۱۳۸۸

و

پیش‌بینی تغییرات آتی قیمت محصولات فلزی

۱- فولاد

بررسی تحولات بازار فولاد در جهان و ایران در سال ۱۳۸۸ و مقایسه قیمت‌ها با سال قبل نشان می‌دهد که صنعت فولاد در سال مذکور، شرایط بسیار سختی را سپری نموده است. تداوم و تعمیق رکود اقتصادی و بحرانهای مالی بین‌المللی، به ویژه در ماههای آغازین سال، موجب گردید که تولیدکنندگان فولاد که با افت محسوس تقاضا و سقوط شدید قیمت‌ها مواجه گردیده بودند، به اقداماتی از قبیل کاهش و توقف تولید روی بیاورند. هر چند باید متذکر گردید که بازار در طول سال، به ویژه در شش ماهه دوم، بتدریج روند مثبتی بخود گرفت که در ادامه این گزارش تحولات بازارهای جهانی و داخلی فولاد در سال ۱۳۸۸ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

۱-۱- تحولات بازارهای جهانی فولاد

۱-۱-۱: تولید

مطابق آمار منتشره توسط انجمن جهانی فولاد (wsa)، مقدار تولید فولاد خام در جهان در سال ۲۰۰۹ بالغ بر ۱۲۱۹/۷ میلیون تن بوده است که در مقایسه با سال ۲۰۰۸ حدود ۸ درصد افت داشته است که طی سالیان اخیر این روند منفی تولید بی سابقه بوده است. لکن همانطور که نمودار زیر نشان می‌دهد در طول سال ۲۰۰۹ و به موازات بهبود قیمت، مقدار تولید ماهیانه فولاد خام در جهان از روند صعودی برخوردار بوده است.

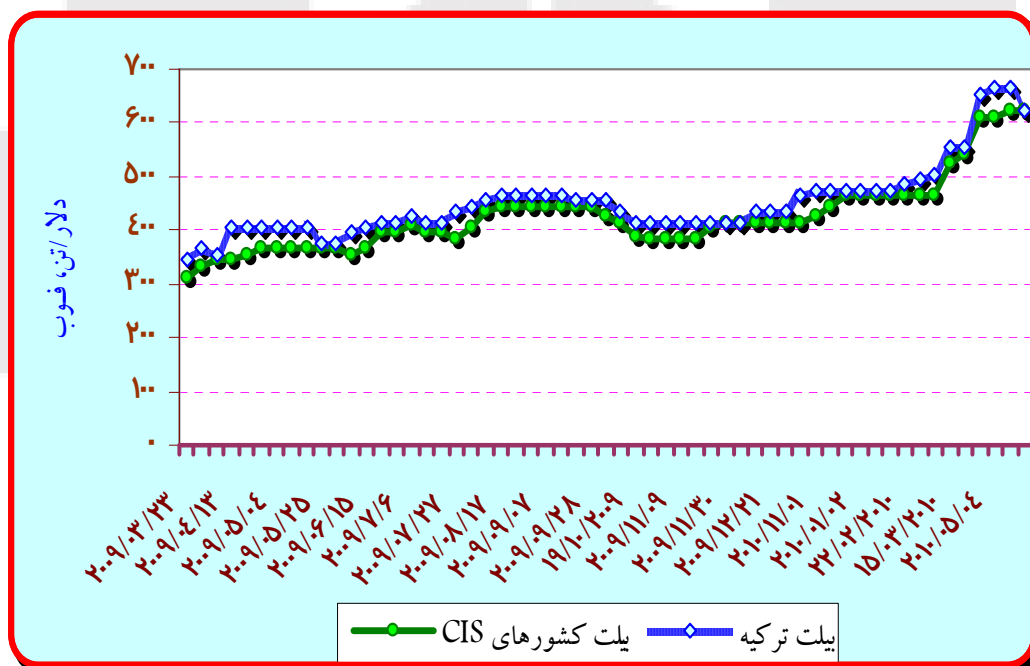
آخرین اطلاعات موجود نشان می‌دهد که روند صعودی تولید فولاد خام در جهان با شروع سال ۲۰۱۰ ادامه دارد. به موجب آمار منتشره توسط انجمن جهانی فولاد (wsa)، تولید جهانی فولاد خام (۶۶)

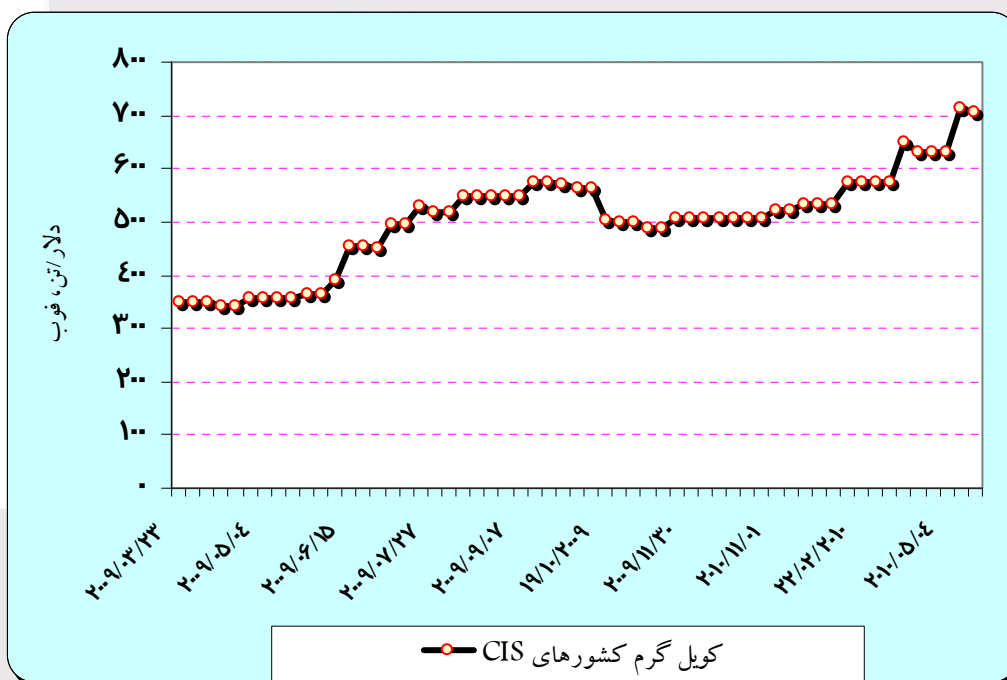
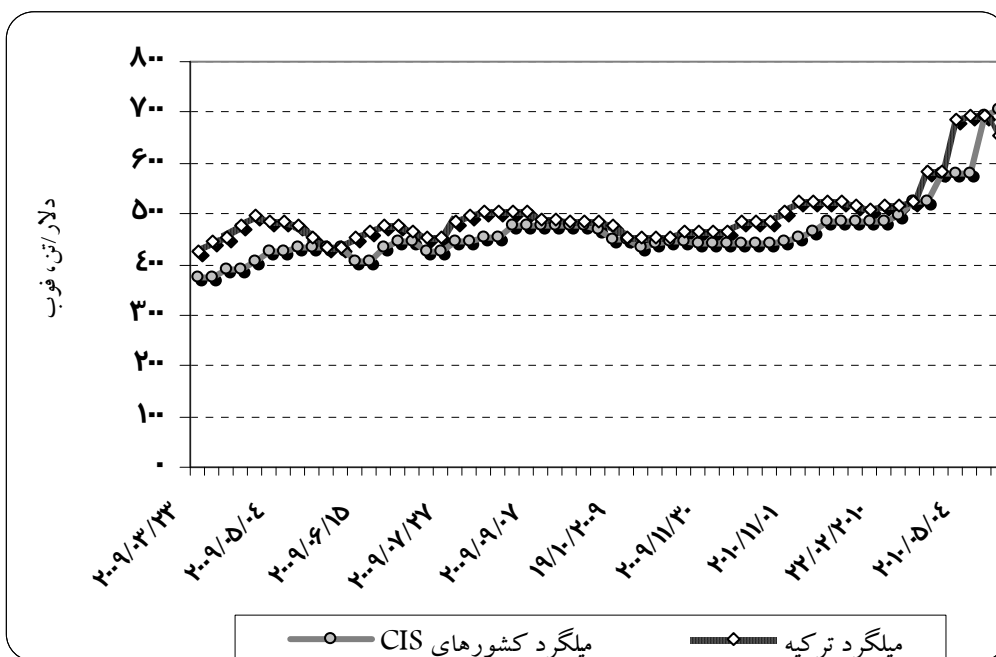
کشور) در سه ماهه اول سال ۲۰۱۰ بالغ بر ۳۴۲/۳۶ میلیون تن بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل حدود ۲۹ درصد رشد داشته است. هر چند باید توجه داشت که علیرغم افزایش تولید مذکور، هنوز درصد استفاده و بهره‌برداری از ظرفیتهای تولید حدود ۸۰ درصد می‌باشد.

۱-۱-۲: قیمت

مروری بر تغییرات قیمت محصولات فولادی در بازارهای جهانی طی سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد، پس از شروع سقوط شدید قیمت محصولات فولادی در ماههای پایانی سال ۱۳۸۷ به دنبال تعمیق رکود اقتصاد جهانی و بحرانهای مالی بین‌المللی، با شروع سال ۱۳۸۸ قیمت آهن‌آلات، همراه با نوساناتی، دارای شیب صعودی ملایمی بوده است و با نزدیک شدن به هفته‌های پایانی سال سرعت رشد قیمت‌ها افزایش یافته است. کاهش تولید فولاد در اغلب کشورهای جهان به ویژه در ماههای ابتدائی سال، افت شدید تقاضا و قیمت، موجودی بالای انبارها، کاهش دادوستد فولاد در جهان، کاهش انگیزه‌های ذخیره‌سازی، عدم اطمینان در بازار، اجرای سیاستهای مختلف از سوی کشورهای مختلف برای حمایت از صنعت فولاد داخلی، تحت فشار قرار گرفتن اغلب واحدهای فولادسازی به دلیل عدم تطابق هزینه تولید با قیمت فروش، رشد بیشتر قیمت مواد اولیه تولید بخصوص در ماههای پایانی سال از مشخصه‌های اصلی بازار جهانی فولاد در سال ۱۳۸۸ بوده است.

در نمودارهای زیر تغییرات قیمت صادراتی بیلت و میلگرد کشورهای CIS و ترکیه قیمت کوپل گرم صادراتی تولیدکنندگان CIS از ابتدای سال ۱۳۸۸ تا پایان فروردین ماه ۱۳۸۹ نمایش داده است.

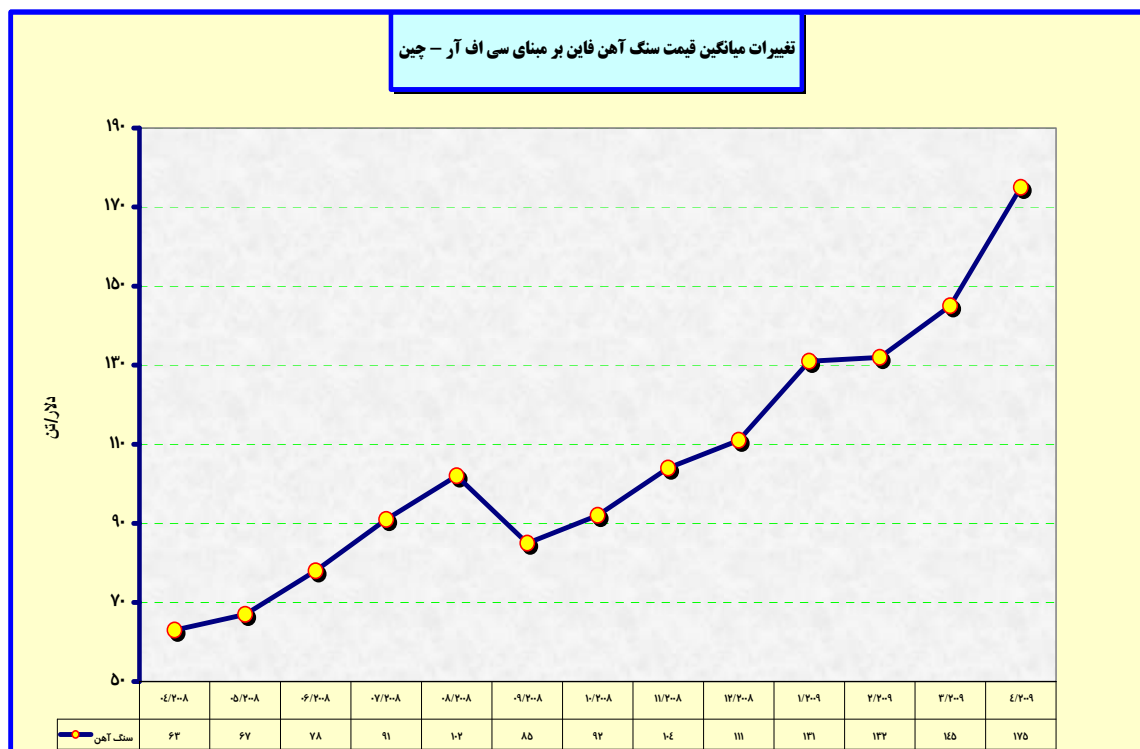

همانطور که نمودارهای فوق نشان می‌دهد در ماههای پایانی سال ۱۳۸۸ شیب رشد قیمت‌ها افزایش یافته است ولی در طی دو هفته پایانی فروردین ماه ۱۳۸۹ شاهد تثبیت نسبی قیمت و حتی کاهش قیمت برخی از اقلام فولادی در بازارهای جهانی هستیم که به دنبال افزایش‌های قابل توجه اخیر در حال تعدیل می‌باشند.

لازم به ذکر است، به اعتقاد اغلب تحلیلگران بازار، روند صعودی قیمت محصولات فولادی در بازارهای جهانی در ماههای اخیر، عمدتاً ناشی از بالا رفتن قیمت مواد اولیه تولید بوده است. قیمت آهن قراضه، کک متالورژی و سنگ آهن در بازار اسپات طی ماههای اخیر افزایش قابل توجهی داشته و همین عامل موجب تقویت قیمت آهن آلات گردید.

در نمودار زیر تغییرات قیمت سنگ آهن در بازار اسپات بر مبنای سی اف آر بنادر چین در سال ۱۳۸۸ نشان داده شده است که بیانگر افزایش شدید قیمت سنگ آهن در بازارهای جهانی می باشد.

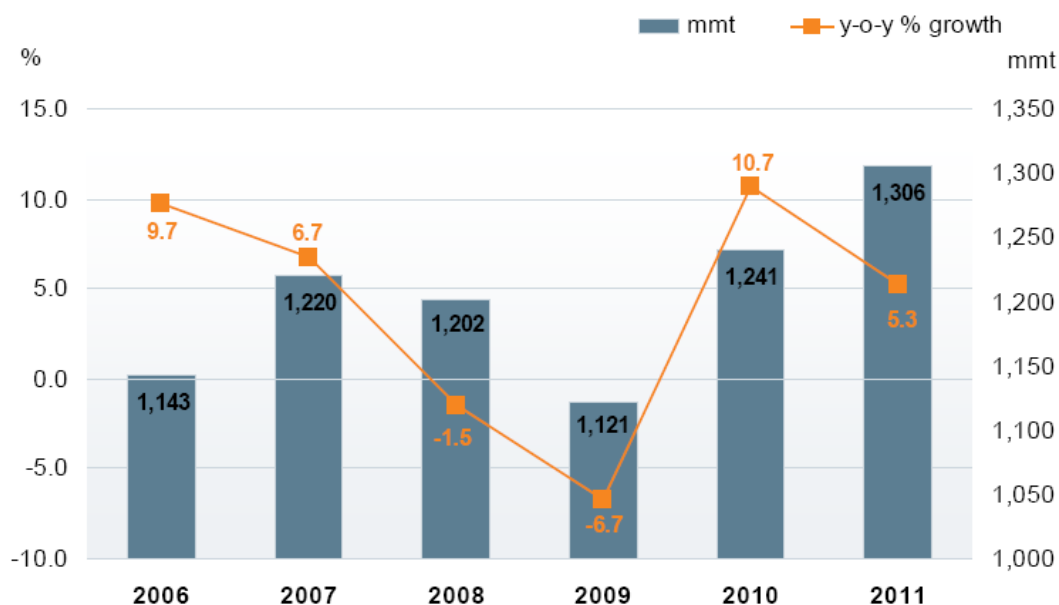
در مجموع باید اشاره نمود، رشد قابل توجه قیمت محصولات فولادی در بازارهای جهانی طی چند ماه اخیر بنا به دلایل زیر بوده است.

- افزایش تقاضای جهانی فولاد
- پیش‌بینی رشد ۴/۲ درصدی GDP در جهان توسط صندوق بین‌المللی پول که نسبت به آخرین پیش‌بینی قبلی حدود ۰/۳ درصد افزایش داشته است.
- انتظار تداوم قیمت متوسط ۸۵-۸۰ دلار/بشکه برای نفت
- بهبود عملکرد اقتصادی اغلب کشورهای جهان و بروز علائم خروج از بحران
- رشد قیمت مواد اولیه، طبق اخبار منتشر شده، شرکت‌های Vale و BHP قیمت سنگ آهن را در قالب قراردادهای فصلی با فولادسازان ژاپنی و کره جنوبی در مقایسه با قرارداد بلندمدت سال قبل (۲۰۰۹-۲۰۱۰) معادل ۹۹-۹۹/۷ درصد افزایش داده‌اند و یا قیمت زغالسنگ کک شو در قالب قراردادهای بلندمدت یکساله معادل ۵۵ درصد رشد داشته است که با این افزایش‌ها در قیمت مواد اولیه تولید، قیمت محصولات فولادی نیز تحت تاثیر قرار گرفته است.

۱-۳: تغییرات تقاضا در بازارهای جهانی

طبق پیش‌بینی انجمن جهانی فولاد، مقدار مصرف ظاهری فولاد در جهان در سال ۲۰۱۰ با ۱۰/۷ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۰۹ به سطح ۱۲۴۱ میلیون تن خواهد رسید (نمودار زیر) که این امر تأثیرات مثبتی بر بازار فولاد خواهد گذاشت.

mmt and y-o-y % growth

۴-۱-۱: پیش‌بینی تحولات آتی قیمت

باتوجه به افزایش سرعت تغییر و تحولات در بازار جهانی محصولات فولادی، نوسانات قیمت این اقلام نیز طی حدود دو سال گذشته بشدت افزایش یافته است و به همین دلایل نیز پیش‌بینی تغییرات قیمت را سخت‌تر نموده است. بطوری که در چند سال گذشته به کرات شاهد این حقیقت بوده ایم که پیش‌بینی‌های انجام شده حتی توسط معتبرترین مراکز و مؤسسات با آنچه که اتفاق افتاده، مطابقت نداشته است. علی‌ایحال در خصوص تغییرات آتی قیمت فولاد در بازارهای جهانی میان تحلیلگران و صاحب‌نظران اختلاف نظر وجود دارد. تعدادی از آنها سطح قیمت‌های فعلی را نقطه اوج قیمت برشمرده و احتمال افزایش بیشتر قیمت را ضعیف می‌دانند. لکن تعدادی از فعالان بازار پیش‌بینی می‌نمایند که قیمت اقلام فولاد طی حدود دو ماه آینده ممکن است حدود ۵ درصد دیگر افزایش یابد. ولیکن قیمت‌ها مجدداً در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۰ به سطح فعلی باز خواهد گشت و این سطح قیمت همراه با نوسانات جزئی تا پایان سال ۲۰۱۰ ادامه خواهد یافت. همچنین باید در نظر داشت با عنایت به ظرفیت بالای تولید (حدود ۲۰ درصد) بلااستفاده در صنعت فولاد جهانی، این عامل همچنان به عنوان یک چالش اساسی صنعت فولاد محسوب می‌گردد.

۲-۱- بازار داخلی آهن آلات:

۱-۲-۱: تولید

در جدول میزان تولید فولاد در ایران در سال ۱۳۸۸ درج گردیده است.

% تغییرات	مجموع تولید-هزار تن		بخش خصوصی-هزار تن		بخش دولتی-هزار تن		شرح
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
%۶	۱۱۱۲۶	۱۰۴۸۳	۴۶۰	۰	۱۰۶۶۶	۱۰۴۸۳	فولاد خام
%۳	۱۷۹۸	۱۷۴۰	۰	۰	۱۷۹۸	۱۷۴۰	تیر آهن
%۷	۵۱۲۲	۴۷۹۲	۲۰۲۰	۱۴۴۰	۳۱۰۲	۳۳۵۲	میلگرد
%۵	۶۸۴۴	۶۵۱۶	۱۶۱۹	۱۳۸۸	۵۲۲۵	۵۱۲۸	ورق
%۳۰	۵۱۶	۳۹۶	۴۰۵	۳۴۷	۱۱۱	۴۹	سایر
%۶	۱۴۲۸۰	۱۳۴۴۴	۴۰۴۴	۳۱۷۵	۱۰۲۳۶	۱۰۲۶۹	جمع محصولات

ملاحظات

۱- مقدار تولید ورق بخش خصوصی برآوردی است

۲- بخشی از سایر تولیدات بخش خصوصی شامل تیر آهن هم می باشد

۱-۲-۲: واردات

سوابق موجود نشان می دهد، حدود ۵۰ درصد نیاز کشور به فولاد از خارج وارد می گردد و با توجه به موقعیت جغرافیایی کشور و نزدیکی به روسیه و سایر کشورهای آسیای میانه و همچنین ترکیه، امکان تامین سریع فولاد از کشورهای مذکور همواره وجود دارد و لذا در صورت افزایش قیمت غیر معقول در داخل و تداوم آن، حجم واردات افزایش خواهد یافت. آمار کارشناسی نشده گمرک نشان می دهد که میزان واردات فولاد در سال ۱۳۸۸ معادل ۱۱/۵ میلیون تن بوده است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل، بیش از ۲۱ درصد افزایش داشته است. در میان اقلام وارداتی، رشد واردات شمش فولادی و ورق بسیار قابل توجه بوده است. لذا در سال ۱۳۸۸، مصرف ظاهری فولاد، به دلیل رشد تولید و توزیع داخلی محصولات فولادی توسط کارخانجات داخلی و نیز رشد قابل ملاحظه واردات، افزایش یافته و به حدود ۲۰/۵ میلیون تن رسیده است.

شایان ذکر است، با عنایت به احتمال افزایش ارزش دلار در سال آینده، در صورت تحقق پیش بینی ها و شدت و ضعف آن، ممکن است واردات نیز تحت تاثیر قرار گیرد.

۱-۲-۳: تقاضای داخلی

اطلاعات موجود نشان می‌دهد که با توجه پیش‌بینی درصد رشد اقتصادی ایران، افزایش درآمد نفتی کشور در سال ۱۳۸۹ معادل ۲۰ درصد نسبت به سال ۱۳۸۸، مسکن مهر، سیاستهای دولت در جهت تسهیل و افزایش اعطای وامهای مسکن و...، لذا انتظار می‌رود که میزان تقاضای فولاد در کشور در سال آینده افزایش یابد. طبق آخرین پیش‌بینی انجمن جهانی فولاد، مصرف ظاهری فولاد خام در کشور در سال ۲۰۱۰ نسبت به ۲۰۰۹ حدود ۱/۸ درصد افزایش خواهد یافت که نسبت به آخرین پیش‌بینی قبلی میزان رشد کاهش یافته است.

	ASU, mmt			Growth Rates, %		
	2009 (e)	2010 (f)	2011 (f)	2009 (e)	2010 (f)	2011 (f)
Middle East, of which	40.7	44.7	48.4	-8.0%	10.0%	8.2%
Iran	16.3	16.6	17.5	4.6%	1.8%	5.5%
Saudi Arabia	7.6	9.3	10.0	-13.1%	22.2%	7.9%
United Arab Emirates	6.0	6.9	7.4	-38.6%	16.4%	6.5%

۲-۲-۴: تغییرات قیمت

بررسی تغییرات قیمت محصولات فولادی در بورس کالای ایران نشان می‌دهد که قیمت محصولات فولادی در سال ۱۳۸۸ روند صعودی ملایمی را داشته است، هرچند در شروع اسفند ماه ۱۳۸۸، افزایش ناگهانی قیمت در بورس کالا رخ داد که به نظر می‌رسد بخشی از این افزایش، به دلیل شرایط زمانی و رسیدن به ماه پایانی سال می‌باشد که معمولاً تقاضا و قیمت محصولات فولادی افزایش می‌یابد، ولی گفته می‌شود رشد شدید قیمت در شروع اسفند ماه بیشتر جنبه روانی داشته و عمدتاً به خاطر عواملی چون اجرای هدفمند کردن یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ می‌باشد که انتظار می‌رود با اجرای آن قیمت تمام شده تولید بالا رفته و قیمتها تحت تاثیر قرار گیرد. هر چند تقاضای محصولات نیز افزایش شدیدی داشته است که خود از عوامل مؤثر در تغییرات قیمتها بوده است. در جدول زیر تغییرات قیمت میلگرد و ورق گرم در بورس کالای ایران طی ۱۳۸۸ درج گردیده است.

ریال/کیلوگرم

ماه	میلگرد	ورق گرم
فروردین	۵۳۵۰	۴۵۹۵
اردیبهشت	۵۲۸۰	۴۶۰۱
خرداد	۵۹۵۸	۴۷۴۱
تیر	۶۲۰۶	۵۱۶۵
مرداد	۵۶۳۲	۵۶۹۶
شهریور	۵۹۳۹	۵۹۳۲
مهر	۵۶۹۴	۶۱۲۵

۵۸۴۲	۵۲۸۶	آبان
۵۶۷۶	۵۰۳۷	آذر
۵۷۲۲	۵۷۹۵	دی
۶۰۰۸	۶۲۷۱	بهمن
۶۶۶۱	۸۲۹۰	اسفند

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد، با شروع اسفند ماه، قیمت میلگرد افزایش شدیدی داشته است که این افزایش قابل توجیه با عوامل بنیادی بازار نیست. لازم به ذکر است با شروع سال ۱۳۸۹ و کاهش نسبی التهابات در بازار و برخی محدودیتهای اعمال شده برای انجام معاملات در بورس کالا، قیمت‌ها کنترل گردیده است.

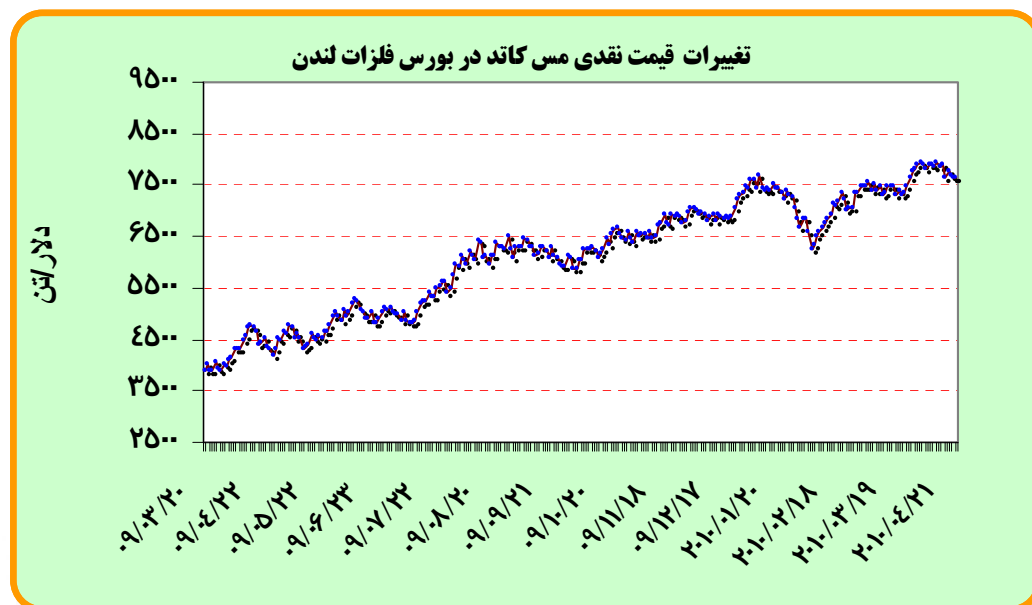
۱-۲-۵: جمع بندی

از بعد داخلی، با توجه به عواملی از قبیل رونق بخش مسکن به جهت افزایش وام ساخت و ساز، اجرایی شدن طرح مسکن مهر، بودجه طرحهای عمرانی، انتقال بخشی از تقاضای مسکن از سال ۱۳۸۸ به سال ۱۳۸۹، اثرات اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، عوامل روانی و...، تقاضا و قیمت محصولات فولادی در سال ۱۳۸۹ افزایشی خواهد بود.

۲-۲-۵: مس:

۱-۲-۱: تغییرات قیمت مس در بازارهای جهانی

به دنبال گسترش دامنه رکود اقتصاد جهانی و بحرانهای مالی بین‌المللی در سه ماهه پایانی سال ۲۰۰۸، بازار فلز مس نیز مانند سایر فلزات تحت تاثیر قرار گرفت و قیمت آن بشدت کاهش یافت. لکن در طول سال ۱۳۸۸، فلز مس در مقایسه با سایر فلزات آهنی و غیرآهنی شرایط بسیار مطلوبتری را سپری نمود. همانطور که در نمودار زیر نمایش داده شده است، در سال ۱۳۸۸ و فروردین ماه ۱۳۸۹، تغییرات قیمت مس در بازارهای جهانی از روند صعودی قابل توجهی برخوردار بوده است و در برخی از مواقع به سطح ۸۰۰۰ دلار/تن رسید.

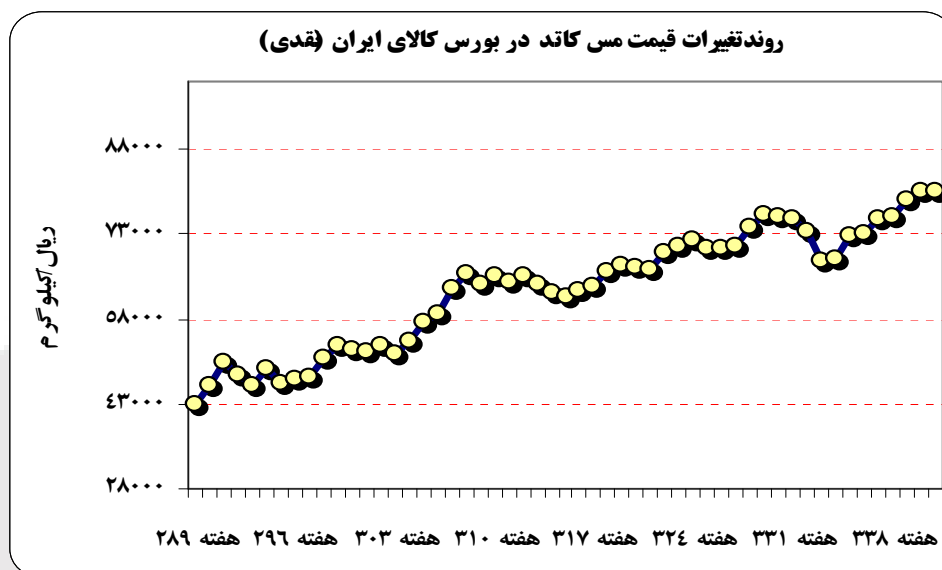
آمار و اطلاعات موجود نشان می‌دهد که متوسط قیمت (نقدی) مس در بورس فلزات لندن در سال ۱۳۸۸ (۶۰۰۴ دلار/تن) نسبت به سال ۱۳۸۷ (۵۹۷۸ دلار/تن) افزایشی بوده است. شایان ذکر است، تعداد زیادی از تحلیلگران بازار مس معتقد هستند که روند تغییرات قیمت مس در سال ۱۳۸۸ چندان قابل توجیه با عوامل بنیادی بازار نمی‌باشد و انگیزه‌های سوداگرایانه را از عوامل مؤثر در افزایش قیمت مس بر می‌شمارند. هر چند نباید، نقش عامل اصلی دیگری بنام "تقاضای بالای چین" را نادیده گرفت. در مجموع، سال ۲۰۰۹ علیرغم اینکه سالی بسیار سختی برای اغلب تولیدکنندگان در بخش‌های مختلف صنعتی بوده است، ولی برای تولیدکنندگان مس سال خوبی محسوب می‌گردد.

۲-۲: پیش‌بینی تغییرات قیمت مس در سال ۲۰۱۰

قبل از هر چیز باید متذکر گردید، آنچه که مسلم است، در خصوص اتفاقات آتی اتفاق نظر کامل در میان صاحب‌نظران وجود ندارد و طبیعتاً "پیش‌بینی قطعی امکان‌پذیر نمی‌باشد. لکن با در نظر گرفتن عواملی از قبیل رشد اقتصادی در جهان، قیمت انرژی، نقش دلار، قیمت مواد اولیه، عرضه و تقاضا، تغییرات موجودی انبارها، انگیزه‌های سوداگرایانه و ...، طبق آخرین پیش‌بینی‌های انجام شده میانگین قیمت کاتد مس در شش ماهه اول سال ۲۰۱۰ بالغ بر ۷۵۰۰-۷۰۰۰ دلار/تن، ولیکن انتظار می‌رود قیمت در سه ماهه سوم و چهارم سال به زیر ۷۰۰۰ دلار/تن کاهش یابد.

۲-۳: تغییرات قیمت کاتد مس در بورس کالا

روند تغییرات قیمت کاتد مس در بورس کالا از نوسانات آن در بورس فلزات لندن تبعیت می‌نماید. در نمودار زیر تغییرات قیمت کاتد مس در بورس کالا در سال ۱۳۸۸ و فروردین ماه ۱۳۸۹ نشان داده شده است.

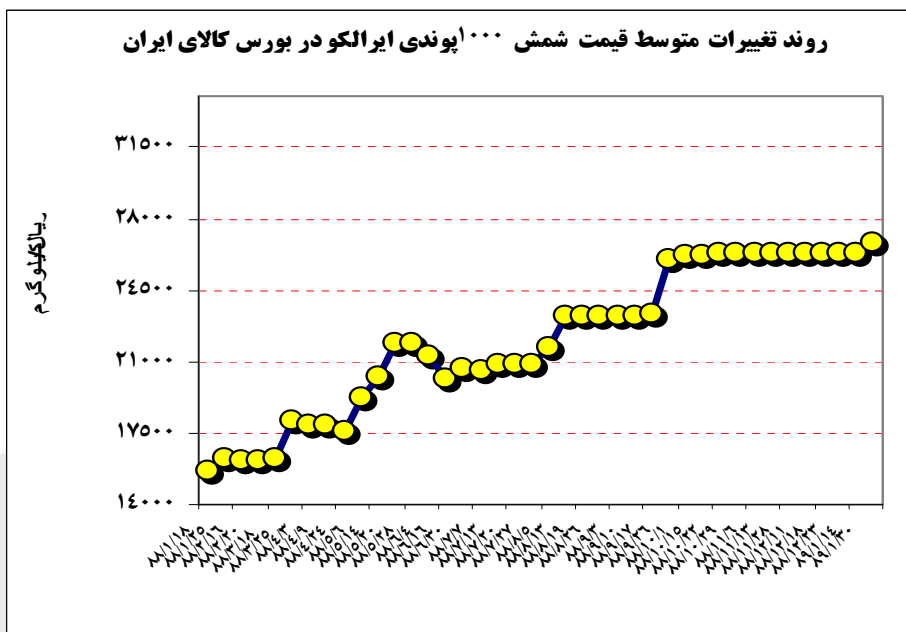
۴-۲: تولید، واردات و صادر کاند مس در ایران

شرح	سال ۱۳۸۷	۱۳۸۸	درصد تغییرات
تولید	۲۰۶۱۰۱	۲۱۰۲۵۴	۲٪
واردات	۱۶۴	۱۰۴۸۸	۶۳۹٪
صادرات	۵۷۷۶۷	۷۷۷۵۱	۳۴٪
مصرف ظاهری	۱۴۸۴۹۸	۱۴۲۹۹۱	-۴٪

۳- آلومینیوم

۳-۱: تغییرات قیمت آلومینیوم در بازارهای جهانی

بازار فلز آلومینیوم نیز مانند سایر فلزات و کالاهای صنعتی از بحرانهای مالی بین‌المللی متأثر گردید و قیمت آن روند نزولی بخود گرفت. لکن در طول سال ۱۳۸۸، قیمت آلومینیوم در بورس فلزات لندن از روند صعودی برخوردار بوده است. در نمودار زیر تغییرات قیمت شمش آلومینیوم در بورس فلزات لندن در سال ۱۳۸۸ و فروردین ماه ۱۳۸۹، نمایش داده شده است.

۳-۴: تولید، واردات و صادرات شمش آلومینیوم در ایران

شرح	سال ۱۳۸۷	۱۳۸۸	درصد تغییرات
تولید	۲۴۸۹۷۵	۲۸۱۳۴۲	۱۳٪
واردات	۷۷۶۷۱	۱۲۸۴۱۷	۶۵٪
صادرات	۱۲۹۸۰۸	۱۴۱۱۹۰	۹٪
مصرف ظاهری	۱۹۶۸۳۸	۲۶۸۵۶۹	۳۶٪